

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

XXV. De Peculio Clericorum. D. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

gatae mulieri succurrere voluit, non donanti; quia facilius se mulier obligat, quam alicui donat, ob innatam tenacitatem & avaritiam, ait J. C. apud Engel *h. t. n. 8.* Vide Nucl. Theol. *Exam. 8. n. 5. §. 1.*

TITULUS XXIII. XXIV. & XXV.

De Solutionibus, Donationibus, & Peculio Clericorum.

DE SOLUTIONIBUS *h. t. c. 1.* statuitur:
„Sicut filius debita Patris, ita Præ-
latus sui Prædecessoris pro necessitate
Ecclesiæ contracta tenetur persolvere.
Et C. 2. Firmiter inhibetur, ne quis præ-
sumat, Ecclesiam sibi commissam pro
alienis gravare debitis aut obligari; si
secus fuerit attentatum, ad solutionem
talium debitorum Ecclesiæ non tenean-
tur. Unde quamvis hæres teneatur sol-
vere omnia debita defuncti qualitercun-
que contracta, quia universum jus à de-
functo consequitur, cujus personam re-
præsentat; successor tamen in beneficio
non tenetur, nisi ad illa, quæ sunt con-
tracta pro Ecclesiæ necessitate, (estò in
ejus utilitatem re ipsa non fuissent versa)
quia ab ea beneficium accepit. Ita Wagn.
ad c. 1. h. t.

2. C. 3. „Odoardus Clericus ob inopiam

Et 2 „de-

436 LIBER III. TIT. XXIII. XXIV. & XXV.
„debita solvere non valens & ideo ex-
„communicatus, jubetur, si non possit, in
„totum vel pro parte debita solvere, à sen-
„tentiâ ipsa absolvi, receptâ prius ab eo
„idoneâ cautione, (saltem juratoriâ, si ali-
„ter non possit) ut, si ad pinguiorem for-
„tunam devenerit, debita persolvat. Unde
Clericus debitor, si non sit solvendo, bonis
cedere non tenetur, nec excommunicari
aut aliter molestari potest, v.g. privatione
beneficii, ita ut non remaneat ipsi congrua
sustentatio; cui privilegio, cum sit con-
cessum Ordini Clericali, ne in ejus oppro-
brium cogatur mendicare, Clericus re-
nunciare non potest; quod tamen in variis
casibus apud *Reiffenst. b. t.* limitatur.

3. C. 4. „Is, qui conqueritur indebi-
„tam pecuniam se solvisse, probare tene-
„tur, quòd indebitè sit soluta; nisi ejus
„adversarius solutionem inficiens exinde
„convincatur, tunc enim diffidenti in-
„cumbit onus probandi, quod tanquam
„debitum receperit. Ratio, quia contra
mendacem facile præsumi potest, ut ait
Wagn. ad b. c.

Solet à Canonistis h. t. agi de Mutuo,
occulta Compensatione, quo loco & tem-
pore fieri debeat solutio, ac de ordine
Creditorum, de quibus vide tradita in
Nucl. Theol. *Exam.* 10. II. & 15.

4. II. DE DONATIONIBUS *b. t. c. 1.* de-
 cernitur: „ Hanc sibi quodammodo No-
 bilitas legem imponit, ut debere se, quod
 spontè tribuit, æstimet; & nisi in bene-
 ficiis suis creverit, nihil præstitisse se re-
 putet. C. 2. Cùm Episcopus & quilibet
 Prælati rerum Ecclesiasticarum sit
 Procurator, non Dominus, conditio-
 nem Ecclesiæ meliorare potest, facere
 verò deteriore non debet. Unde si fe-
 cit graves donationes in detrimentum
 Ecclesiæ, Canonicis suis inconsultis, quia
 donationes hujusmodi de jure non te-
 nent, eas tam à Clericis quàm laicis licet
 legitimè revocare. C. 3. Si Abbas solus
 vel cum Priore & quibusdam de Con-
 ventu donationem facere contigerit,
 & pars Conventûs postea reclamaverit,
 datæ rei quantitas & illius terræ con-
 suetudo, quæ tamen sacris Canonibus
 manifestè non obviet, est attendenda,
 & secundùm hoc donum ratum vel irri-
 tum judicandum.

5. C. 5. „ Cùm Episcopus F. de mandato
 Papæ quatuor modios terræ certis No-
 bilibus in Feudum concessit, quia au-
 tem in assignata terra non nisi duos mo-
 dios invenerunt, Pontifex rescripsit suc-
 cessori: Quia Ecclesiam in actibus suis
 fraudem vel dolum non decet aliquem

„adhibere, Feudum ipsum secure possit
 „eisdem integrare. Et C. 6. CUM V. qua-
 „dam terras assignaverat Monasterio, &
 „in eodem Instrumento alias possessiones
 „donasset sub hac conditione, ut filio suo
 „quotannis præstaret certam pensionem,
 „& cessante Monasterio in solutione filius
 „eas possessiones revocaret, & ex eis syl-
 „vam faceret; & quia solutio cessabat,
 „filius omnes terras revocare nitebatur.
 „Ast Pontifex decernit: CUM ex tenore
 „Instrumenti evidenter appareat, quod
 „hæc fuit mens & intentio Donatoris, ut
 „clausula *De Foresta* (i. e. saltu ad vena-
 „tionem aucupiumque aptato) quæ in
 „fine ponitur Instrumenti, non ad supe-
 „riorem Donationem, quæ libera & pura
 „fuit, sed ad inferiorem concessionem,
 „quæ pensionem & determinationem
 „habet insertam, juxta sanum referri de-
 „beat intellectum; quia in contractibus
 „plena, in testamentis plenior, in bene-
 „ficiis quoque plenissima est interpretatio
 „adhibenda; Præsertim factis à Principe
 „ad causam piam, quamvis aliàs donatio
 „sit strictè interpretanda pro donante, quia
 „nemo præsumitur jus suum jactare.

6. C. 9. „Licet sit in Canone diffinitum,
 „ut, si Episcopus in sua Diocesi Monaste-
 „rium construere voluerit, & de rebus

Ecclesiæ, cui præsidet, ipse ditare, non
 amplius ibidem quàm quinquagesi-
 mam; Ecclesiæ verò, quam Monasticis
 Regulis informare vel pro suis magni-
 ficare voluerit sepulturis, non amplius
 quàm centesimam partem censûs Ec-
 clesiæ, cui præest, debeat elargiri; in eo
 tamen hæc temperamenti æquitas ob-
 servanda, quod, cui tribuit, competens
 subsidium conferat; & cui tollit, gravia
 damna non infligat; aliàs in quantalibet
 portione sit collatum, poterit legitime
 revocari. Et C. 10. Propter ingrattitudi-
 nem Donatarii potest Donator de jure
 revocare Donationem, si fortè in ipsum
 impias manus injecerit, aut ipsi atroces
 & puras injurias seu grave rerum suarum dam-
 num vel vitæ periculum inferre præ-
 sumpserit; quod tamen ad Donatoris,
 qui hoc tacuit, non extenditur successo-
 res. Vide Nucl. Theol. Exam. 14. n. 2.

7. III. DE PECULIO CLERICORUM *h. t.*
 per totum decernitur, ut acquisita, sive
 mobilia, sive immobilia, ex redditibus
 Ecclesiasticis à Clerico, post obitum illius
 sint Ecclesiæ propriæ relinquenda. Ve-
 rum quia varii Pontifices apud Pichl.
Decis. 98. concesserunt Clericis Romanis
 privilegium, ut de omnibus, etiam ex
 redditibus beneficiorum acquisitis, cujus-

cunque quantitatis aut valoris existant, donare, testamento aliâve ultimâ voluntate in favorem consanguineorum vel aliorum disponere licitè valeant; quòdque si ab intestato decesserint, ea bona ad ipsorum agnatos vel alios, qui eis de jure succedere deberent, liberè devolvantur. Et INNOC. XII. anno 1691. JOBOCO EDMUNDO Episcopo Hildesienfi simile privilegium de bonis prospectu Ecclesiæ quæ sitis tam ad causas profanas quàm pias testandi concessit; hinc *l.c.* censet *Pichler*, juri scripto de Clericorum peculio Ecclesiæ relinquendo posse per consuetudinem contrariam derogari, ac in variis locis videtur derogatum, dum obtentâ facultate testandi & nominatis Executoribus bona relicta Clericorum obveniunt consanguineis ab intestato; quia quidquid est obtinibile per privilegium Pontificis, per se quoque obtinibile est per consuetudinem saltem immemoriam. Vid. *Nuc. Theol. Exam. 8. n. 5. §. 4.*

TITULUS XXVI.

De Testamentis & ultimis Voluntatibus.

De his actum est in *Nucl. Theol. Exam. 14. n. 4.* quibus addenda sequentia Capitula h. t.